

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๓๖/๒๕๖๗

วันที่ ๒๗ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นายประภาส ยงคะวิสัย ผู้ร้อง
ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๑
จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายประภาส ยงคะวิสัย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายประภาส ยงคะวิสัย (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การบริหารงานราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้ ยุทธศาสตร์การบริหารงานแบบบูรณาการ (CEO) ระหว่างวันที่ ๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทั่วประเทศ ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ผู้ร้องมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) เพื่อขอยกเว้นไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ระหว่างการพิจารณาอนุมัติ ผู้ร้องดำเนินการจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ จำนวน ๓ โครงการ โดยยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีหนังสือถึงนายอำเภอนามน แจ้งผู้ร้องทราบว่า จังหวัดกาฬสินธุ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๒)

- ๒ -

ให้ระงับเรื่องไว้ก่อน จนกว่าจะมีการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดประชุมสัมมนาว่าดำเนินการถูกต้องตามระเบียบของทางราชการหรือไม่ จากการสอบสวนข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องละเอียดไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙๒ ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสงเปลือยตามคำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๑๐๕๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ผู้ร้องไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ร้องลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ปรากฏว่าศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งพิพากษาว่าการมีคำสั่งของผู้ถูกร้องทั้งสองดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ร้องเป็นบุคคลอันมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๘) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ (๑๐) ผู้ร้องมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ (จังหวัดขอนแก่น) ขอคัดสำเนาเอกสารผลการตรวจสอบการจัดโครงการสัมมนาทางวิชาการดังกล่าว ผลการตรวจสอบปรากฏว่า ไม่พบเรื่อง ผู้ร้องเห็นว่า การจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ตามโครงการดังกล่าวไม่มีการทุจริต ทางราชการไม่เสียหาย และจัดการประชุมสัมมนาถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองมีคำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๑๐๕๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสงเปลือย เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพจากการออกคำสั่งดังกล่าว

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. คำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๑๐๕๔/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เรื่อง คำสั่งให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสงเปลือย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๖ หรือไม่

๒. กรณีคำสั่งดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องขอถือเอาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นคำสั่งยกเลิกแทน

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณี อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายกรณีผู้ถูกร้องทั้งสองมีคำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๑๐๕๔/๒๕๕๗

- ๔ -

ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสงเปลือย ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙๒ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๗๖ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้อง โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า คำสั่งดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามนัย พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการกระทำ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้อง ไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้อง ไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๕ -

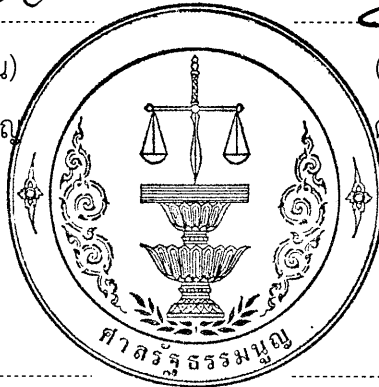
(คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๖๗)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฏมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ